

Dányi László (1982)

Hogyan került a Kollégiumba?

1977 és 1982 között voltam a szegedi József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Történelem–Orosz, majd Történelem–Kelet-Európa története speciális képzés (1979-től) szakos hallgatója. Eleinte albérletben, majd a Bolyai János Kollégiumban laktam. Már másodéves koromban megházasodtam, az újszegedi Herman Ottó Kollégiumban laktunk. Ötödév első félévében Moszkvában kutathattam ösztöndíjjal a bolsevizmus témakörében, s miután hazajöttem, akkor költöztem be az Eötvös Loránd Kollégiumba. Sajti Enikő adjunktus volt a felelőse az Új-és Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszéken a speciális képzésnek; megkerestem, mivel nem volt hol laknom. A diákként névórákat nyertem az Országos Tudományos Diákköri Konferencián, s ő javasolta az Eötvöst. Írtam egy két-három soros beadványt Hatvani László igazgató, matematikus docensnek címezve, és bekerültem. 1982 januárjában költöztem be a Kollégiumba, ahol fél évig tanulhattam, lakhattam. Évfolyamtársaimhoz, Grósz Tivadarhoz (történelem-német), Roznár Józsefhez (történelem-német) és Szerdahelyi Zoltánhoz (magyar-történelem) korábban is bejártam. Nimbusza volt az Eötvösnek, oda bekerülni nem kis dolog volt. Akkoriban a kollégium ablakai a Lenin körútra néztek, azokból néztük délben a menzára igyekvő lányokat. Hegyi András történész adjunktus istápolta a bölcsészeket. Hatvani nagyon korrektnek és úriembernek bizonyult. Keveset láttuk, ránk bízott mindent, nem zaklatta a diákokat hivatalos sutaságokkal. A kollégiumi hagyományokról azonban sajnos nem sokat tudtunk.

Milyen volt a közösség?

Éjszakánként, a vizsgákra való tanulás közepette sokszor lementünk az Aradi vértanúk terére focizni (Grósz Tivadar, Szabó Laci, Tóth Tamás, Ötvös Feri, stb.) a bolyaisokkal, persze nem volt szabad ott játszani. Meg-megjelent egy rendőr, s kérdezte: „Van itt játékvezető?” „Nincs.” – válaszoltuk, mire „lefújta” a meccset. Megvártuk, míg továbbáll, aztán visszafordultunk. Közöttünk nem létezett szakmai sovinizmus. Sokat olvastunk mást is, mint a szűkebb értelemben vett szakmai irodalmat. Senki sem lógott ki a sorból. Jókat vitáztunk a Kádár-rendszer mibenlétéről is. Napközben engem csak a Dugonics téri Egyetemi Könyvtárban lehetett megtalálni – Magyarország 1945 utáni történelméről például nem is voltak előadások. Három bölcsész- és három természettudományi karon tanult hallgató lakott a szobánkban. Mindenki azért volt ott, mert kiemelkedőnek számított valamiben. A kollégiumi bulikat elsősorban Imreffy Zsuzsanna titkár szervezte, de teret adott a spontaneitásnak is. Sohasem felejttem a hatalmas zeneszakértő matematikus, Székely Zoli „gítaróráit”. Természetesen állandó téma volt a foci is. Grósz Tivadarral folyvást azon versengtünk reggelente, hogy ki hozza fel hamarabb a portáról a Népsportot. A sváb származású

Tóth Tamásnak rokona volt a német futballsztrár, Rudi Völler, úgyhogy volt miről beszélgetnünk. Akkoriban a spanyolországi labdarúgó-világbajnokságot vártuk. Elsősorban a matematikus Székely Zoli, Szabó Laci, Tóth Tamás és a biológus Gulácsy Feri jóvoltából hatalmas sakkélet folyt a Kollégiumban. Talán érdekes, hogy Hatvani László, Gresó Erzsébet, Szabó László és Dányi László egyaránt Csongrádon született. Matematikus földink, Brindza Béla sajnos már nincs az élők sorában. Komolyan mondom, hogy a szívem vérzett a végzéskor a jó társaság miatt. Laci és Tamás 1986-ban fejezte be az egyetemi tanulmányait, addig állandóan feljártam hozzájuk sakkozni meg számológépezni. Zoli hamarabb végzett, viszont a Tarján lakótelepi lakásában bulizgattunk nála Szabó Lacival.

Hol kapcsolódtak ki?

Sok helyre jártunk szórakozni. A Béke Tanszékre, a Sárkányba, a Sanyiba Új-szegeden, a Hági étterembe inkább hétvégén, a Búzába, a Csirkébe, hajnalban a Jegesbe, a Kapcába, no és természetesen a Gödörbe, amely a különféle kulturális és zenei rendezvényekkel teli Történeáz Klubnak is helyet adott a JATE Klubhoz hasonlóan, és akkor még olcsó volt. Rendelkezett presszó és éttermi résszel is. Emlékszem, hogy Tivadar mindig száraz Martinit ivott a presszóban. A vasútállomás melletti Sárkány étterem egyik pincére egyébként pontosan úgy nézett ki, mint Sztálin. Életemben ott láttam először szemüveges, SZTK-keretes cigányembert. Szerény, de biztonságos életet éltünk. A kollégiumi díj minimális volt, kaptuk az ösztöndíjat. Nem nagyon építettünk ki kapcsolatot a többi kollégiummal. Nem is nagyon jártak fel hozzánk mások (hacsak lányok nem), amúgy is szigorú portásunk volt. A jogászokat az épületben lévő József Attila Kollégiumban szállásolták el. A többi kollégistával többnyire a különféle tanszéki szakesteken találkoztunk, amelyeken csupán húsz forintba került egy üveg Kőbányai sör. Időnként azért „áttévedtünk” a közeli Irinyi Kollégiumba is. Egyszer például hajnalban a tetőn keresztül.

Milyen volt az elhelyezés az Eötvösben?

Akkoriban már eléggé meg volt rogyganva az épület. Viccesen javasolták, hogy lassan menjünk le a lépcsőn, mert le fog szakadni. A könyvtárszoba padlója is erősen lejtett. Csönd volt a kollégiumban, jól lehetett tanulni. A bölcsészek többet tanultak a vizsgákra készüléskor, a TTK-sok kevesebbet, ami persze nem látszott meg a tanulmányi eredményeiken. A lányok a második emeleten laktak, a fiúk az elsőn. Az első szint végén volt egy edzőterem. Mi tagadás, nem sokan használtuk. Nem a legújabb típusú ágyakban aludtunk, a hódmezővásárhelyi honvédségi körletünk bizony jobban nézett ki. „Százéves” szekrények álltak a szobánk közepén, egyik nagy, a másik kicsi. Ám minket mindez nem zavart, nagyon jó társaság alakult ki. Bognár Feri (magyar-orosz) felesége, Béres Marika (magyartörténelem-régészet), a szentesi Koszta József Múzeum jelenlegi igazgatója lett az 1985-ben született fiam, Péter keresztanyja.

Hogyan alakult az egyéni életpályája?

Bár Csatári Dániel professzor invitált, nem maradtam bent a tanszéken. Azt javasolta, hogy inkább a nemzeti-nemzetiségi kérdéssel foglalkozzak. Kezdetben a szentesi Horváth Mihály Gimnáziumban tanítottam, majd a budapesti Társadalomtudományi Intézetben folytattam akadémiai aspiránsként kutatómunkát. 1987-ben kerültem a szegedi Délmagyarország című napilaphoz, igen sok vidéki, valamint országos napi- és hetilap munkatársa voltam már. Jelenleg szellemi szabadfoglalkozású újságíró vagyok. Ha nem fogadják el egy cikket az egyik lapnál, akkor elküldöm egy másiknak. Tény, hogy a rendszerváltozás időszaka után végképp megszűnt a független sajtó Magyarországon. Vagy a gazdasági, vagy a politikai szempontok döntenek elsősorban. Nem beszélve az újságírószakma színvonalának hihetetlen mérvű süllyedéséről. Az utóbbi hat évben tértem vissza az eredeti, történész szakmámhoz. Eddig a rendszerváltozás Békés megyei médiájának átalakulását, az 1956. évi forradalom és szabadságharc békési történéseit, valamint a Gyurcsány–Bajnai-korszak (2004–2010) Magyarországot írtam meg. Mostanában a rendszerváltozás Békés megyei politika- és társadalomtörténeti folyamatait dolgozom fel.

Vett már részt kollégiumi találkozón?

Igen, mégpedig egyszer. Jóleső érzés volt megjelennem az 1993-as találkozón, amelyről „Honnan ismeri a fizimiskádat? – Találkozó az Eötvösben” címmel cikket is publikáltam a Reggeli Délvilág című Csongrád megyei napilap 1993. november 24-i számában.

*Az interjút Varga-Orvos Zoltán készítette 2010-ben Békécsabán
Szerkesztette: Nagyillés János*